

Digitaliseret af | Digitised by

**DET KGL.
BIBLIOTEK**

Royal Danish Library

Forfatter(e) | Author(s):

Titel | Title:

Udgivet år og sted | Publication time and place:

Fysiske størrelse | Physical extent:

udgiven af Frederik Barfod.

En Kamp : Fortælling af "en sønderjydske
Bondepige"

Kjøbenhavn : J. H. Schultz, 1883

55 s.

DK

Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work is free of copyright. You can copy, change, distribute or present the work, even for commercial purposes, without asking for permission. Always remember to credit the author.

En Kamp.

Fortælling af

„en sønderjysk Bondepige“,

indgiven af

Frederik Barfod.

~~~~~  
Ærtryk af „Familievennen“.  
~~~~~

Kjøbenhavn.

Trykt hos S. H. Schultz.

1883.

Anmodet af forfatterinden om at få denne lille jævne fortælling udgivet, har jeg ikke kunnet betænke mig på at efterkomme forlæggerens ønske: at jeg vilde sætte mit navn på den som udgiver. Den gör intet krav på at agtes som et konstaværk; dens eneste mål er at give en tro og pålidelig skildring af forholdene, som de for tiden ere under fremmedherredømmet i Sønderjylland. Kunde den tillige, om end nok så lidet, støtte og styrke håbet og modet på bægge sider ad de midlertidige, ulykkelige grænsepæle, vilde den ikke være skreven forgæves.

Frederiksberg d. 11te april 1883.

Fr. Barfod.

et var i Begyndelsen af Maret 1872. En klar Maanestins-
aften kom en Mand gaaende
op ad Gaden i en Landsby
midt i Sønderjylland. Han
kom med hævet Hoved og
svang nok saa stolt sin Stok. Hele
hans Væsen tydede paa Selvtil-
fredshed, og et sælsomt Smil gled
over hans Ansigt ved Synet af
den sorte og hvide Vejviserpæl, der
grinede som et grimt Spøgelse i
Maanestinnen.

I det han gik forbi en Bonde-
gaard, standsede han og lyttede. Der lød Sang-
stemmer der inde fra, og Lureren hørte tydelig
følgende lille Vers:

„For Frelse, for Frihed i Trængselsens Stund
vi kæmpe, saa mange vi ere!
Og den vil vi kalde den sejgeste Hund,
der svigter sit Fædrelands Ære.“

En dyb Rødme farvede Mandens Ansigt; han stod et Øjeblik som naglet til Pletten. Da hævede han atter sit Hoved, og med det Udraab: „Marre-streger!“ fortsatte han sin Gang imod en anden Gaard, til hvis Beboere han traadte ind.

Her sad en ældre Mand for Bordenden og læste i en Avis; en ung Bondeskarl sprang temmelig rast op fra sin noget døvne Stilling i Raskelovns-krogen og hilste ærbødigt den indtrædende.

„God Aften, Mikkel Jensen!“ sagde denne og rakte den gamle Haanden.

„God Aften, Jakob Madsen! Nej sikken et overraskende Besøg. Hvad skyldes den Glæde at se Dem her saa uventet?“

„Na! Jeg fandt Vejret smukt og længtes efter en Passtiar med en ligesindet Mand. De er jo den eneste, Mikkel, man kan tale aabenhjærtigt med. Skade, at der ikke er flere. Her løbe de omkring som forvildede Faar, der ere komne til en anden Flok, og mindes ikke, at jo mere de sætte sig op mod Hyrden, des større Haardhed maa han bruge for at bøje dem ind under de nye Forhold. Det hjælper slet ikke, at man sætter sig op imod den store Magt, det er kun til stor Skade; man maa vende Rappen lidt efter Vinden i vore Tider.“

„Ja, det er mærkeligt, at ingen her i Byen kan indse dette; de ere dog ellers saa fornuftige.“

„Fornuftige! Nej, det er netop det, de ikke ere. Her kom jeg forbi Søren Sepsens. De skulde hørt, hvor de skraalede op med deres gale Sange, deres Drømme om en Frihed, som kun tilhører Fortiden. De gamle lade de unge synge dem, til de tro paa

en Fremtid, der skal blive Fortiden lig. Det er til at ærgre sig sort over! Jeg gad dog vide, hvor længe de skulle have Lov til at synge saaledes inden Døre. Det burde lige saa vel forbydes som under aaben Himmel. Der skulde tales rigtig alvorlig til dem. Kan De da slet intet udrette, Mikkel?"

"Nej, det er ikke saa let en Sag; hele Byen er som groet sammen i en Klynge, og jeg staar ene paa vor Side. Det gaar med mig her som med Dem i Deres By. De har heller ingen faaet omstemt og kan dog meget bedre tale end jeg, da De saa grundig har sat Dem ind i Sagen der nede i Deres Hjemstavn, i Syden. Var De ikke kommen hid, havde jeg heller aldrig lært det rigtige."

"Men nu skal De ogsaa staa mig bi, Mikkel! Vi maa bruge de saa Kræfter, vi have, og nytte enhver Lejlighed, der gives."

"Men jeg finder aldrig en Lejlighed; jeg ved ikke, hvor jeg skal begynde."

"De skal begynde med de unge og saa nogle flere til at blive hjemme, at de ikke saadan løbe over Grænsen. Kunde vi bare saa dem puttet i Soldatertrøjen og sendt sydpaa mellem vore egne, da vilde det nok virke paa dem, og de vilde lidt efter lidt føle sig hjemme i Forholdene."

"Jeg tror dog ikke, det vilde hjælpe stort; Hjemmene vilde altid minde dem om deres Had til det tyske."

"Ja, hvis de kom hjem, men det skulde de ikke; de skulde sendes langt ned mod Syd, hvor de

maatte blive alle de tre Aar og aldrig høre et dansk Ord eller en dansk Tanke."

"Og dog har jeg des værre Exempler paa, at, naar de tre Aar ere omme, og de komme hjem igjen, blæses det bort alt sammen, og de staa lige saa uroffelige ved det gamle som før."

"Nej, Mikkel, noget hænger der altid ved; om ikke andet, saa lære de Sproget. Det føres meget hurtigere herind ad den Vej, end ved at lære Børn det ved Tvang i Skolerne. Og saa kunne vi saa tykt i Kirkerne og anden Steds; det gjælder netop om at saa alt forthyktet saa hurtig som muligt."

"Jeg kan dog ikke forstaa, Jakob Madsen, at De ikke har faaet en fremragende Plads i Berlin eller anden Steds, for De er mageløs til at regne al Ting ud! — Hvor kunde De finde paa at drage her op, hvor man slet ikke forstaar Dem?"

"Jeg gjorde det i Haab om, at man med Tiden vilde forstaa, at jeg kom alene til Nordflensvigerne's Gavn, for at de kunde overthyes om, hvor godt de vilde saa det, naar de vendte Hjerterne mod Gud og godvillig hyltede den Hersker, der har Magten til at bøje dem. Det var en stor Fordel for Slesvigerne, om de strax vilde indse dette." —

Saaledes fortsattes Samtalen mellem Jakob Madsen og Mikkel Jensen. Vi ville dog ikke følge den længer, da den tilstræffelig har forestillet os de to Personer og vist os, hvorledes Mikkel er falden i Hænderne paa en fremmed, der først traadte op som Handelsmand, for hvem Stude og Heste vare det eneste i Verden, og som saadan fik Foden i en

danst Bondes Hjem. Da han først havde faaet Mikkel til at valse i Troen paa en Gjenforening med Danmark, traadte han aabenlyst op som Tyskeren, der talte stort om alt det gode, „das große Vaterland“ ejer, og om al den Magt, det har; og Talen om Heste og Stude blev nu til Politik.

Mikkel Jensen havde en eneste Søn, Hans. Han saa gjerne den fremmede Gæst, thi det var den eneste Afvevling i hans ensomme og kjedelige Hjem, hvor al Dmgang med Naboer og fordums Venner forlængst havde hørt op. Men den politiske Samtale var det ikke, der glædede ham. Han var ikke Politiker. Mikkel mente, at han var en Dreng endnu, der ikke forstod sig paa saadant. Derfor kunde han sidde de lange Vinteraftener, medens Faderen læste de hjemmetske Blade, som Jakob Madsen forsynede ham med, og høre, hvorledes Husholdersten snurrede med Spinderotten, og Pigen strattede med Karterne. Moderen var død for mange Aar siden, saa det blev Faderens Hværv alene at opdrage deres Barn, hvilket skete med stor Strænghed, og Drengens Vilje bøje des aldeles ind under Faderens. Da han voksede til, blev det strænge Baand heller ikke løsnet. Han var altid en Dreng endnu. Han lærte at arbejde, fordi det var hans Pligt at gjøre Faderens Gjerning, men aldrig søgte denne at vække Interesse hos ham for noget, der kunde bringe ham til at udføre Arbejdet med Lyst. Derfor kom der noget dorskt og sløvt over hans Væsen, og alle i Landsbyen ansaa ham for en stakkels forfuet Dreng. Kun en eneste misfjendte ham ikke: hun vidste, at

han kun savnede dette ene: Friheden, for at faste Trællens Sløvhed af sig og blive en Mand.

Saa snart Mikkel og Gjæsten vare vel inde i Politikken, forsvandt Hans fra Stuen. Ud søgte han, ud i den dejlige Vinternat, til den stille Gade, hvor ingen mistroiske Blikke hvilede paa ham, men hvor Maanen smilende hilste ham fra sit høje Sæde. Og histovre, paa den anden Side Gaden, skinnede et Lys, som vinkede ad ham. Det var fra Søren Sepsens Dagligstue, den samme, fra hvilken Jakob Madsen havde hørt Sangen.

Der stod nu atter en og lyttede uden for Vinduerne, ikke efter Sangen, thi den var forstummet, men af og til klang en frisk Latter; og, som Jakob Madsen var bleven rød, blev Hans det med. Han følte kun lidt til Frostnattens Kulde, medens han vandrede frem og tilbage og tænkte: „Der som Karen tilfældig kom herud, vilde jeg dog være det lykkeligste Menneske i Aften! Men jeg tør ikke gaa derind; Fader har forbudt mig at gaa nogen Steds. Han har rigtignok ikke sagt, at jeg skulde blive borte fra Søren; han kan saa godt lide Karen. Skulde jeg ikke bøde at gaa derind et Øjeblik? Af nej! Hør, hvor de le! Alle Karlene ere hjemme; de vilde le ad mig; jeg maa hjem til mine Heste.“

Inde hos Søren Sepsens var der ogsaa mer end almindelig Munterhed, thi gamle Søren sad omringet af sine vogne Børn og Husfolk og var rigtig kommen paa glee med at fortælle „Krigsbegivenheder“ fra 1848, „da han selv var med“. Søren har to Børn, en Søn, Peter, og en Datter, Karen.

Hun er en frisk tyveaarig Pige, hvis klare Øjne lyse endnu mere ved Faderens Fortællinger, som bringe de unge Tjenestepiger til at udbryde med mangt et: „uh ha!“ medens de unge Karle sætte sig levende ind i hin stolte Tid, som de gamle aldrig kunne glemme. Men saaledes glemmes Nutidens bitre Birkelighed for et Øjeblik, thi ved Minderne styrkes det Haab, der har slaaet Bo i ethvert ægte sønderjysk Hjem. Man tvivler aldrig paa, at den Tid jo nok skal komme, da den fremmede Jane maa vige for den gamle kjære, som Fader og hans Kammerater have kæmpet under.

Pigerne bleve helt forbavsede ved at se, hvor mange Klokken var bleven, og en udtalte sin Forundring over det Skil imellem nu og i Fjor, da hun tjente hos Mikkel og syntes aldrig, hendes Hørtop vilde spinde. Nu var Tenen bleven tom i et Øjeblik.

„Ja, saaledes skal det være!“ svarede Karen; „Arbejdet skal gaa med Lyst, saa enhver Time paaskjønnes med Taknemmelighed. Hvor maa man ikke være glad i en saadan Stund, da vi sunde og raske kunne udføre vor Gjerning. Saa kommer man aldrig i Tanke om, at det er en lang Aften at slide; thi Tiden skal ikke slides, den skal leves, saa vi med Sandhed kunne sige ved Dagens Ende:

„Lykkeligst at hvile paa
er vel fuldendte Gjerning.“

„Naar nu Heste og Røer ere røgtede og maltede, synge vi den lille Aftensang,“ sagde gamle Søren, „for nu gaar Dagen med raske Fjed, og vi trænge til Hvile.“

Alle gif hver til sin Gjerning, men Karen skulde et Djeblic ud at hilse paa Maanen. Hun saa op til Aftenhimlen med dens klare Stjærner og tænkte paa sin Moder, der havde lært hende at elske Gud og hengive sig i hans Vilje. Det var nu tre Aar, siden hun var død, men da Slaget ramte Sønderjylland, og det skræffelige Budskab lød: „Herester skulle I være tyste!“ da havde hun ogsaa været med at tilføje: „Men vi ville ikke være det, og Vorherre vil det ikke heller!“ Haabet paa Sønderjyllands Frihed hørte med til Karens Arv efter Moderen, og hun styrkede det stadig ved en inderlig Tro paa, at Vorherre nok skulde hjælpe, naar blot vi kunde holde ud, til Timen slog.

Ved disse Tanter faldt Karens Dine paa Gjenbogaarden, og et smerteligt Træl gled over hendes Aasyn.

„Stakkels Hans!“ sukkede hun, „du skal sidde der og slide Tiden i Kjedsomhed og Skam over din Fader! Hvor kan dog Mikkil ogsaa gjøre os alle den Sorg, og hvorledes skal man kunne gjøre noget for Hans? Af, maatte jeg dog kunne udrette noget for dem begge! — Vorherre hjælpe mig dertil!“ udbrød hun tillidsfuld. Men i samme Djeblic farvedes hendes Kinder af Undseelsens Rødme, og hun hvistede: „Men har jeg Ret til at blande mig i deres Anliggender? Er det ikke paatrængende af mig? Nej, jeg gjør det ikke for min egen Skyld, men for Hans's og for Sønderjyllands Skyld. Jeg maa nok ved Lejlighed tale alvorlig med Mikkil Jensen.“

Da Jakob Madsen kom forbi Søren's igjen,

hørte han netop de to sidste Linjer af deres Aftensang:

„Fandt ved Kvæld kun Sjælen Fred,
gik det, som det skulde.“

„Ja, syng kun du, gamle Mar!“ brummede han, „og imens skal jeg spille dig et Puds, som skal bringe dig til at tie. Det var virkelig en god Historie, Mikkel betroede mig! Lad os bare faa det kloge Pigebarn paa vor Side, hun kan udrette mere i Byen end Mikkel Jensen, den Arhster, som dog i Grunden er noget stædig. Han mente, at hun ikke var saa let at fange, men pht, et forelsket Pigebarn skulde ikke kunne vindes om en Finger! Det skal ingen faa mig til at tro, naar hun tilmed kan blive Kone i et saa velhavende Hjem. Og Mikkel mente jo, de havde været saa godt som forlovede fra Børn af. So, her lader det til, Jakob Madsen, at der gives en glimrende Lejlighed til at udrette noget.“

Det var Fastelavn. En lille Smule af Karnevalslojerne bliver ogsaa Landsbhungdommen til Del. Der skulde være „Ringridning“. Alle unge Karle, som kunde faa nogen Hest at ride paa, mødte om Eftermiddagen ved Ridebanen uden for Søren Jepsens Gaard; thi her skulde Gildet staa.

Det var nu hvert Hjertes Spørgsmaal: „Hvem mon der bliver „Konge“ i Mar?“ en Urespost, der ikke hvert Mar blev arbejdet for med lige stor Iver. Det er nemlig Skif, at Datteren paa den Gaard, hvor Gildet staar, skal være „Dronning“, og det er

jo ikke altid saa morsomt at skulle tage en for „gammel Skiz“ Skyld. Dette Aar var der dog en og anden, som nok vilde prøve sin Dydighed for at saa Kongeringen tre Gange, thi Karen var en rask og ferm Pige, som forstod at danse og sætte Liv i et Bennelag; og saa havde hun et Par mærkelige brune, venlige Øjne, som man kunde blive helt underlig til Mode ved at se ind i. Der laa en Magt i dem, som hun ikke selv havde nogen Anelse om. Hun gjengjældte enhver Venlighed, men uden hendes Vidende var der mange, som misforstode hendes venlige Øjne.

Ved Siden ad Ridebanen stode de ældre By-
mænd, der morede sig over de unges Glæde og
levede deres egen Ungdom om igjen. Mangt et
„huster du“ berledes. „Ja, det var noget andet“,
lød Svaret, „da vi havde Dannebrog i Spidsen!
Huster du Aftenen 1849, da vi havde Høstgilde
hos Præstens? Vi vare lige komne hjem for at puste
lidt og samle friske Kræfter. Jeg glemmer aldrig,
da jeg traadte ind i den store Sal, og Præsten selv
stod midt iblandt os, lige saa glædestraalende som
vi. Der blev netop sunget „Den tapre Landsoldat“. Den
lange Rasmus stod med den store, vajende
Dannebrogsfane, og da vi sang:

Se den har Tyffen haanet og traadt den under Fod,
men dertil er vor Fane for gammel og for god, —
da var det, som der kom Ild i hans Blis, og han
svang Dannebrog over sit Hoved, som om han,
mens vi sang: „Nej derfor vil vi slaa“, gjorde i
Stilhed det Løfte: „eller ogsaa falde“. — Det stod
saa tydeligt for mig, da jeg saa ham segne ved

Sted. Og man kan næsten misunde ham, thi, blev han ikke delagtig i Danmarks Jubel, blev han heller ikke ramt af det haarde Slag, der kom over os den femte Februar 1864."

"Det er sandt, hvad du siger," lød en anden Røst; „meget er han gaaet uden om, som vi maatte gaa lige igjennem og endnu sidde midt i. Men det er vel hans Mening, der lod Prøvelsen komme over os, at han vil føre os ud af den med Sejr, naar vi kun med Kraft ville bestaa den. — Jeg kommer lige fra Haderslev og bringer gode Tidender: der gaar stærke Rygter om, at Paragraf 5 skal opfyldes til næste Aar."

"Lad os høre dette!" raabtes der fra alle Kanter, og den utallige Gange gjentagne Historie, „at nu vilde det snart ske", kom atter frem, og man glemte hurtig de sørgelige Minder. Der gik Liv og Munterhed igjennem de gamles Rækker, medens de unge længst vare færdige med Ringene til „Biværdighederne" og nu kappedes om Kongeringen.

"Har du set Tysteren!" spurgte en Spøgesugl sin Sidemand med et Blik paa Mikkel Ssens Gaard. „Han har siddet der oppe i Loftslugen den hele Eftermiddag, men forsvandt for et Øjeblik siden."

"Han kommer maaske herud; det er jo Hans, der kappes med Frederik Hansen om Kongeringen; de have den nok to Gange begge."

"Da vil jeg haabe, at vi ikke faa en tyf Konge! — Hvad mon det ellers skal sige, at han er kommen med i Aar?"

"Spørg den gamle ad, for der have vi ham! Hvem skulde tro, at han tør driste sig ud af sin

Hule, hvor han ellers lurar med sin onde Samvittighed. Det er bare Sønnens Lykke, der giver ham Mod. Nu skulle vi have lidt Løjer med ham, vi maa hen til ham."

Saa, det var til manges Forbavselse, at Mikkel Jensen pludselig stod midt iblandt Tilskuerne; ligesom det havde været til stort Under for de unge, da Hans kom paa en smuk brun Hest og stillede sig i deres Rreds. Mistroiske Blikke mødte ham, og mangt et Smil spillede om mangan en Læbe, saa Hans blev om muligt endnu mere forlegen og ønskede sig helst langt borte igjen. Der kom en Lyst over ham til at spore Hesten og sprænge langt bort fra dem alle, men i det samme var det hans Tur at ride gennem Banen, og han satte i Galop hen ad den, uden at tænke paa alle de Øjne, der fulgte ham. Han strakte Haanden ud efter Ringen, og en skraldende Trompet forkyndte, at den var tagen. Men ved Lyden af Musikken mindedes han, hvor han var, og en dyb Rødme lagde sig over hans Ansigt.

Da red Peter Sepsen, Karens Broder, hen til ham og sagde: „Nu har du fortjent en rigtig Opmuntring! Kom med hen til Døren og lad os smage paa Punschen, for jeg tror, at Pigerne ere færdige med den."

De venlige Ord gave ham lidt Mod, og, da han naaede Døren, hvor Karen stod midt i en Flok unge Piger, fik han Driften af hendes Haand, medens hun hviskede: „Det var ret, Hans, hæv kun Hovedet og mød frejdig deres Blikke, da vil du snart være som hjemme iblandt dem! Jeg er stolt af, som du kan ride."

Disse Ord klang i hans Øren hele Eftermiddagen; med hele Ungdommens Iver tumlede han sin Hest og havde Lykken med sig; thi nu var det ham og en anden ung Bondesøn, Frederik Hansen: den af dem, der blev den første, som tredje Gang tog Ringen, vilde være Konge.

Det var vel ikke bare for Løjers Skyld, at de før nævnte to Spøgefugle skulde have fat i Mikkels Sengen; nej, der laa Harmen i Baggrunden i de tro danske Hjærter, som bag det grove Badmel sloge ærlig for Sønderjyllands Sag. Det harmede dem, at Mikkels, der havde staaet ved deres Side imod Tyfterne, nu havde laant Øre til en tyff Hestpranger og trukket sig bort fra deres Sag. Men, da de vidste, at saa mange ikke for fuldt Alvor skulde gaa løs paa en enkelt, vilde de kun gjøre ham latterlig. Efter deres Mening var det den mildeste Medfart, han kunde faa, naar han kom dem saa nær.

„Det lader til, at Hans skal være Konge i Dag, Mikkels, og tage Prinsesse Karen bort fra dem alle; du er vel stolt af ham.“

„Ja, saamænd,“ svarede Mikkels med et Blik til Siden, „han kan nok ride. Det kan vel ogsaa være, at Karen ikke er saa ildefindet imod denne Konge.“

„Nej, hun vilde selvfølgelig med største Glæde pynte Hans med de smaa Dannebrogssløjser, hun har lavet, og som skulle udmærke Kongen i Aften.“

„Hm,“ brummede Mikkels, da han følte sig truffen, „de Narrestreger lader Karen dog nok fare; hun er en fornuftig Pige.“

„Saa du tror, at Karen ikke er en ægte

sønderhøst Pige, som ikke ræddes for at vise sin Farve til enhver Tid! Kom du bare med, saa skal du se hele Stadsen, og Karen skal bag efter skjænke os et Glas Punsch paa din Regning; for de Ord maa du give Bøde for."

Man traf Mikkelt i Ermet, men han strittede imod og vilde ikke med.

"Nej, vil man se, er du en Kujon, der ikke tør staa Ansigt til Ansigt med en ung Pige? Det havde vi dog ikke troet."

"En Kujon, nej det skal ingen skyld mig for! Jeg tør ogsaa nok sige, at Karen paa mit Raad lader være med Narrestregerne."

"Lad os bare se det!" raabte man leende, mens man med raske Skridt gik hen imod Døren. Mange havde sluttet sig til dem og fandt det saa morsomt, at Mikkelt gik i Fælden.

Kort efter forkyndte Trompeterne, at Kongeringen var tagen. Et vældigt Hurra hilsende Helten, og i raske Galop kom hele Rytterstaben under fuld Musik med Kongen i Spidsen hen imod Døren. Det var — Frederik Hansen.

Med Hænderne fulde af røde og hvide Sløjfer traadte Karen ud, ledsaget af sine unge Hjælperinder, der skulde staa hende bi med at fæste Hæders-tegnene paa dem, som havde gjort sig værdige til dem; medens den gamle Opbaskerone kom med sit Bundt Halmbaand, hvoraf der skulde laves Bælter til de uheldige, som ikke en eneste Gang havde faaet Ringen og derfor skulde være „Hofnarre".

Der laa et Smil paa Karens Læber, da hun fæstede en Sløjfe paa Kongens Bryst. Dog, havde

han faaet Lov at se i hendes Dine, vilde han strax have opdaget, at der langt fra var Smil til Bunds. Men Karen skulde jo se paa Sløjfen, mens hun bandt den fast.

Da hun derpaa vendte sig for at gaa ind, stod hun pludselig lige over for Hans. Han havde strax set, at der var noget i Vejen for hende, og hans Hjærte søgte heri Opvejning for sin Skuffelse ved Ridtet. Han bøjede sig ned imod hende, da hun gik forbi, og sagde: „Vilde du ønsket, at jeg var bleven Konge, Karen?“

Hun saa op med et Udtryk af Glæde ved Lyden af hans Stemme; men i samme Øjeblik forsvandt det, og med dyb Alvor svarede hun, mens hun saa paa ham: „Nej, jeg er glad, at det ikke skete.“

Det var nok for Hans. Hesten fik Sporen i Siden, og i Galop gik det hjemad. Han glemte sin Pligt at være med i Rækken Byn rundt for at indbyde Pigerne til at komme om Aftenen.

„Halloj!“ raabte man, „du rider for tidlig hjem, Hans!“ Men han hørte det ikke, saa lidt som han saa det angerfulde Blik, Karen sendte efter ham, da det nu gik op for hende, at Hans kunde have misforstaaet hendes Svar, som han ikke kjendte Grunden til.

„Hans bryder sig ikke om at saa andre Piger med end dig, Karen, og du er nu Frederiks Dronning. Hvad skulle vi gjøre med ham? Vi maa først over til Mikkel's Piger, at vi kunne saa ham med igjen,“ raabte man i Overgivenhed. Hvert Ord lød i Karens Øre som en Bebrejdelse; hun, den eneste, der kjendte Hans, havde udsat ham for

Spot! — Hurtig ilede hun hen til sin Brøder og hvisttede til ham: „Du maa sørge for, at Hans kommer igjen! Jeg har fornærmet ham og er Skyld i hans Flugt.“

„Du, Søster! Kan du fornærme nogen? Hvordan hænger dette sammen? Hvad er der hændet?“

„Det skal du faa at vide i Morgen, sørg nu blot for, at Hans kommer med.“

Mens hele det muntre Selskab red bort, og de unge Piger vare forsvundne, stod Karen et Djeblif ene; hendes Masyn vidnede om alt andet end festlig Glæde, hun tænkte kun lidt paa Spøg og Dans.

„Det kan ikke gaa saadan længer, jeg maa prøve at tale! Gud give mig Kraft og Evne og lade mig se Frugt af mit Forsæt! Maatte der snart komme en Lejlighed, men i Aften er den der ikke. Jeg maa nu være den glade Pige, skjønt Glæden er spildt for mig. Gid det hele var forbi!“

Saaledes tænkte „Dronningen“, da hun gik ind for at pynte sig til Dansen.

Det var lidt ud paa Aftenen, Violinerne klang, og Dansen gik muntert i den store Stue. Men i et lille Bærelse ved Siden ad gik det ogsaa muntert til. Her sad Mikkel Jensen mellem sine Naboer og var Gjenstand for Latter og Stikpiller, medens man ikke glemte at skjænke i for ham, saa hans Syn begyndte at blive lidt omtaaget.

Imidlertid var der nogle, som ikke længer kunde dølge Harmen over Hjemmethsken under den tilsyneladende Spøg. En gammel Bonde fik pludse-

lig den Indstyrelse at spørge Mikkel om Grunden til det Sindelag, han lagde for Dagen:

„Men sig os nu, Mikkel, hvordan i al Verden er du bleven tyst? Du, der som vi andre har tjent under Dannebrog og kaldt Danmark dit Fædreland, hvorfor er du falden fra vor retfærdige Sag i den Stund, da den skal vindes ved vor Enighed og udholdende Kraft? Er det af Frygt for Tyfterne, eller er det af Dumhed, du har givet efter for en Tysters lofkende Tale? Kan han bilde dig ind, at, fordi en Stormagt for en Tid har revet os fra Fædrelandet, vi derfor skulle finde os i vor Skæbne, som vare vi Slaver med Lænker om Benene? Bøje os ydmygt for Fogdens Piffesnært for at undgaa Straf? Ere vi ikke et frit Folk, der har faaet Ret til at bestemme vor Fremtid ved Afstemning? Og er du ikke en af de Sønderhøder, der skulde holde paa denne Ret? Sig os dog, Mikkel, hvorfor du vil være som en Forræder imellem os, thi mildere kunne vi ikke dømme dig. En Tyster er en Tyster, hvem vi kunne agte som Menneſke, skjønt hans Folk er vor argeste Fjende, men en gammel dansk Soldat, der stryger Flag i Farens Stund og gaar over i Fjendens Lejr, kunne vi kun foragte. Det maa du vel ogsaa selv kunne forstaa.“

Mikkel blev baade rød og bleg ved den haarde Tiltale. Det jævnlige tømte Glas havde imidlertid sat hans Fantasi i en uheldig Bevægelse. Jakob Madsens Ord randt ham i Hu, hvorledes han skulde nytte enhver Lejlighed til at undervise By-mændene. Nu gjaldt det kun om at faa begyndt paa en Tale, men han havde ondt ved at finde

Ord. Han hentede dog hurtig nogle af Jakobs Udtryk, rejste sig med lidt Besvær og sagde: „Seg vilde gjerne bede om Ordet lidt i Forsamlingen.“

En overgiben Latter truede med at bryde løs, men nogle hvistede: „Tys, stille, Mikkel holder en Tale!“ og Mikkel begyndte:

„Det er blevet min Pligt at tale et Par Ord til eder, mine Naboer, for at sige eder, at I allesammen løbe om som vilde Faar, der ikke kunne finde hjem igjen. Det kan ikke hjælpe at sætte sig op mod den Dyrighed, der staar over os, for det bliver ikke andet end til Ulykke. Og der er Fordel ved at bøje sig for Overmagten. I skulde stemme paa en anden i Steden for denne hersens Krüger, for det er dette, Tysterne blive brede over, og der kommer da bare Elendighed over os. Man skal vende Rappen efter Binden, det siger ogsaa Jakob Madsen . . .“

Videre kom han ikke, thi det lystige Parti udbrød i et rungende: „Bravo, Mikkel! Ha, ha, ha! Jakob Madsen har skilt sig godt ved sit Arbejde som Skolemester.“

Men gamle Søren Tepsen afbrød dem, i det han vendte sig til Mikkel med de Ord:

„Naa, saa der er Fordel ved at vende Rappen efter Binden! Sig os da, hvad saar I for at stemme paa denne anden, som du taler om? Mon andet end en ond Samvittighed? Eller har I maaske hverken Samvittighed eller Fædrelandskjærlighed? Er det allesammen slaaet ihjel af den Gift, der siver herind over det sunne Led mod Syd? Kan den Tale, „at man skal lyde den Dyrighed, man staar

under“, bringe en gammel fornuftig Mand til at glemme, hvorledes vi fik denne Øvrighed, og hvorledes vi skulle blive fri for den igjen? — Mikkel Jensen, hvor turde du i mit Hus udtale slikt? Jeg saa grant, at det var en andens Ord, du kom med, og at du næppe vidste, hvad du sagde. Havde det ikke været Tilfældet, indestaar jeg ikke for Følgerne af en saadan Snak i mit Hjem . . .“

Her blev Søren afbrudt, thi Karen stod pludselig midt iblandt dem. Med et bønligt Blif til Faderen bragte hun ham til Tavshed, mens hun i en tilsyneladende munter Tone henvendte sig til Mikkel: „Hør, Mikkel, din Husholderske sidder hjemme og længes saa svært efter vort Dansegulv. Nu er det jo ikke smukt af mig at jage dig hjem, men du ved nok, at i Aften skulle vi unge have vor Vilje, og vil du saa ikke nok gaa med mig hjem og give Ane Lov til at gaa herover?“

„Men har du en Dannebrogssløjfe til ham, Karen!“ raabte man, „for han skal dog i Morgen have et synligt Tegn paa, at han har været i dansk Selskab; og maaske et lille Dannebrog kunde jage den tyske Mand ud der hjemme.“

„Karen, du brændte jo Sløjferne, ikke sandt? Du forstaar nok, at det er galt at være dansk nu,“ sagde Mikkel. Men Karen svarede:

„Hvad anser du mig for, Mikkel, siden du mener, at jeg kunde brænde Mærket paa vor Kjærlighed til Danmark, paa vort Haab og vor Tro paa Friheden. Du ved ikke, hvad du siger, men her er ikke Stedet til at tale om slikt. Du maa helst komme med hjem nu.“

„Skulde Sønnen ikke hente en Vær at kjøre ham hjem paa?“ sagde Frederik Hansens Fader; „for Benene ville vel knap gjøre Tjeneste.“

En let Rødme gled ved disse Ord over Aarens Ansigt. Med et alvorligt Blik svarede hun paa den faade Spøg og tog Mikkel ved Haanden, der villig fulgte hende.

„Du har en rask Datter der,“ sagde den nys nævnte Bonde til Søren, „hun forstaar at tage alle. Men Mikkel bilder sig nok ogsaa ind, at hun skal være hans Svigerdatter, derfor bøjer han sig saa villig for hende.“

„Jeg vil haabe, han ikke har den Tro, thi saa meget tør jeg sige, at Aaren ikke flytter ind til en Datter,“ svarede Søren.

„Men om hun nu holdt af Hans og gjorde det alligevel, hvad vilde du saa sige?“ vedblev den anden.

„Det behøver ingen at spørge mig om, og der skulde heller ingen tænke paa om Aaren; for gjorde hun det, da var hun ikke den Pige, jeg kjender som Datter.“

„Saa, det var selvfølgelig min Spøg. Enhver kan nok vide, at Aaren vil have en Mand, der passer bedre for hende end den stakkels forfuede Dreng. Han gaar da ogsaa og bliver en Særling, der sagtens faar samme Lærdom som Faderen af Jakob Madsen. Han udtaler sig dog aldrig, men gaar gjerne af Vejen for de unge. Han ved vel saa meget, at det duer ikke at komme til dem med den Slags. Jeg kan dog ikke begribe, hvorledes Mikkel er bleven saa aldeles forvendt i sit Sind?“

„Det var den Gaade, jeg ønskede at løse,“ sagde Søren, „men Mikkil kan næppe selv forklare det. Maaſke er det Forſængelighed fra først af. Han fandt det ſaa morſomt, at den fremmede roſte hans Heste og Stude, derfor gav han ham Indpas i ſit Hjem. Vi andre bebrejdede ham, at han ſluttede ſig til nogen, der kom ſydfra, om det end var en Studepranger; men derfor traf han ſig mere og mere tilbage, og Thyſteren nyttede Lejligheden, da Mikkil ikke mere kom ſammen med os. Nu er det viſt og ſandt, at hans Samvittighed ſover, men jeg haaber, at den vaagner igjen. Hvad vil det ikke ellers blive for en gnabende Kval, naar vi andre frit hejſe Dannebrog, og de gamle Minder vaagne. Jeg vilde ſaa gjerne have talt med ham, men Karen har Ret, at Stedet ikke er her. Vi vare for mange imod en, og jeg bliver altid for hiſſig, naar der er Tale om den Sag. Jeg haaber, hans egen Samvittighed ſnart maa tale til ham.“

Diſſe alvorlige Ord fra gamle Søren lagde en Dæmper paa de brave danſke Bønder, der et Øjeblik havde fundet det morſomt at drive Løjer med Hjemmethyſteren. Enhver rejſte ſig og gik hjem.

„Da har du dog ikke glemt at danſe, Hans,“ ſagde Karen, da de to ſad ved Siden ad hinanden og hvilede ud efter en raſt Hopſa. „Jeg frygtede næſten for det, thi det er mange Aar, ſiden vi to danſede ſammen til Børnegilder. Hvorledes fik du Lov at komme med i Aar til Ringridning?“

„Fader ſagde ſelv, at jeg ſkulde med, da han

hørte, det skulde staa hos jer. Jeg var baade glad og fortvivlet, thi det er ikke morsomt at komme imellem de unge og blive agtet som Udstød. Havde ikke Peter saa venlig taget mig med i Eftermiddag, og du givet mig de opmuntrende Ord, saa tror jeg ikke, jeg havde holdt det ud paa Ridebanen. Men, da du senere svarede mig saa underlig, maatte jeg vel atter tro, at heller ikke du fandt mig saa god som de andre, og at det var alt for dristigt af mig at gjøre dig et saadant Spørgsmaal, som jeg gjorde."

"Nej, det var urimeligt, at jeg gav dig et Svar, som du ikke kjendte Grunden til. Det var ikke ment, som du troede, Hans," svarede Karen, medens Rødmændene paa hendes Kinder forhøjedes.

"Hvad mente du da, Karen! Sig mig det dog! Lad mig endelig saa Lov at tale et Par alvorlige Ord med dig. Jeg har ønsket det saa længe, men aldrig haft Mod som i dette Øjeblik. Du kommer aldrig hjem til os. Hvis du ikke er vred paa mig som alle andre Mennesker, hvorfor kommer du da aldrig i mit Hjem?"

"Lad os ikke tale om det her. Den Historie kræver en lang Forflaring. Kom her i Morgen, naar de andre sove efter Gildet, da have vi Ro til en alvorlig Samtale."

"Med Forlov, Hans, maa jeg saa en Dans med min Søster," sagde Peter Tepsen med et let Buf, der mindede om, at han havde været Soldat og lært at have raske og smukke Bevægelser, saa en Bondesøn ikke altid er saa kluntet og fantet, som man tit tror.

Karen dansede med sin Broder, og Hans sad

lyffelig og fulgte dem med Øjnene. I Morgen skulde han tale med hende; hun havde selv bedet ham derom. O, hvor det dog var dejligt at være til Gilde! Nu var der heller ingen, som saa efter ham; enhver var optagen af Dansen. Han sad ene paa Bænken med sine Tanter. Hvor kunde dog de to gamle Spillemænd fortælle meget med Violinerne! Det var, som de hvistede noget om, at der snart igjen skulde være Gilde, men saa skulde Hans have Pladsen ved Karens Side. Ikke for en eneste Aften, men hele Livet igjennem skulde hun være hans. Han glemte alt andet og lyttede kun til de Toner, hans eget Hjærte gav Texten til.

Da slog en ham paa Skulderen, og med en høj Latter satte Frederik Hansen sig ved Siden ad ham:

„Hvad tænker du paa, Hans? Er det den tabte Ret til Karens Sløjfer, der faar dig til at se saa betænksom ud? Da skal jeg sige dig en Ting: Karen synes ikke om Hængehoveder. Det hjælper ikke, at du sætter dig hen og venter paa, hun skal komme; hun tilgiver dig aldrig, at du ikke forstod at holde paa hende, da en anden kom og tog hende. Men du forstaar dig ikke paa slegt, Hans. Kunde du ikke saa Jakob Madsen til at undervise dig lidt?“

Dermed gif han, men Hans's glade Synner vare svundne med det samme. Thi vel mente han, at Karen ikke vilde synes ilde om, hvor godmodig han lod Broderen tage hende; men det om Jakob Madsen! Det var nu igjen dette Tyskeri, som Karen havde saa travlt med; ja maaske var det kun derom, hun vilde tale med ham i Morgen. Hun havde set

saa alvorlig ud, husede han nu. Hans Blik søgte hende, og han fandt hende siddende i Samtale med Peter. Mon han ikke bebrejder hende, at hun har talt med ham, med Hjemmetskerens Søn, som man kaldte ham? Af jo, nu stod det hele klart for ham. Han fandt det skræffeligt at høre paa Musikken og se paa al den Lystighed. Hjem maatte han, hvor han kunde være i Fred med sine sørgelige Tanter. Dog, da han kom ud og saa sin Faders Gaard, var den som et Fængsel for ham. Han kunde ikke gaa ind til sin Fader, men søgte ud paa Marken, hvor han vandrede, til Morgenrøden ligesom smilende bebudede ham en ny og bedre Dag.

Hans havde Ret med Hensyn til Peter Sepsens Samtale med Karen. Saa snart de havde sat sig efter Dansen, begyndte Peter:

„Det er ikke rigtigt af dig, Karen, at tale saa meget med Hans Sørensen. Der er nogen, som ikke godt kan taale det, og Hans kunde gjerne tro, du mente noget med din Venlighed. Men det var Synd, da han i Grunden er et godt Skind, der gaar og passer sig selv.“

„Jeg er aldrig venlig mod nogen, uden jeg mener det,“ svarede Karen lidt stødt; „og hvem er denne „nogen“, der ikke kan taale, at jeg taler med dem, som ere i vort Hjem i Aften? Jeg skulde dog mene, jeg har min fri Vilje.“

„Nu skal du ikke blive vred paa mig, lille Søster! og du skal strax vide, at det er Frederik Hansen, som det lader til, at du ikke længer kan minde. Han talte før alvorlig med mig om dig

og bad mig faa dig bort fra Hans og sige dig et Par Ord om hans Hjærtelag. Han var saa bange, du ikke forstod ham rigtig, for du slog al Ting hen i Spøg. Se, nu er det sagt, men jeg skulde vel have et Svar til ham."

"Paa hvad skal du have Svar? Det skulde da vel ikke være et Frieri, dette? Tror Frederik, at jeg er saa tofet, at jeg alligevel skulde have Godhed for ham trods al den Tilbageholdenhed, jeg viste, saa snart jeg fik en Anelse om hans Hensigt? Eller tror han, at jeg er en Vare, der bedre kan faas ved Hjælp af en Mægler, som naar ellers en Handel sluttes? Da kan du sige ham, at aldrig har jeg før tænkt, at jeg skulde blive hans Kjæreste, men langt mindre nu. Min Vejler maa have saa meget Mod, at han selv tør afhente sit Svar. Kjendte du mig heller ikke saaledes, Peter?"

"Jo, jeg tænkte det jo nok, men jeg kom nu til at love, jeg vilde sige dig det. Nu er det gjort, og jeg er næsten glad over dit Svar, lille Søster! For vel kom du ind i en god Gaard og fik det godt hos Frederik, men hvad skulde vi blive til, naar du flyttede fra os? Jeg er vel tilfreds, om du en god Tid endnu viser Frierne Wintervejen. Det vil du vel ogsaa nok?"

"I det mindste til der kommer en og banker paa hos mig selv først," svarede Karen med et skjælmst Smil; "saa skal jeg nok tage ham med ind til Fader og dig og spørge, om I synes om ham som Svigersøn og Svoger."

"Og naar vi saa ikke synes om ham, saa gaar

du vel ud med ham igjen og tager ham alligevel. Ikke sandt?"

"Jeg skal ikke komme med nogen, før jeg ved, I kunne synes om ham," sagde Karen alvorlig; og Peter bød hende atter op til en Dans, under hvilken hendes Tanker vare af en adstadigere Natur end hendes Wienervalssetrin. Thi hun tænkte paa den Skuffelse, hun dog bragte Frederik, og paa, hvor meget der skulde blive anderledes, inden hun kunde tage ham med ind til Fader og Peter, hvem hendes Hjærte alt havde givet sit "Ja".

"Hvad var det, du vilde sige mig? Karen!" spurgte Hans, da han næste Dag stod for hende i hendes Faders Dagligstue. "Lad mig nu høre alt, at jeg kan faa Visshed, om du er vred paa mig ligesom alle andre."

"Det var jo dig, der vilde sige mig noget, Hans!" svarede Karen. "Dog, derom ville vi ikke tvistes; thi jeg skulde rigtignok sige dig Grunden til mit Svar i Gaar Eftermiddags. — Da din Fader kom her ind med de gamle, vilde han, at jeg skulde brænde de smaa Dannebrogssløjfer, og, da jeg ikke vilde, kom det til Drilleri mellem ham og de andre. Man kom saa med det Ønske, at jeg maatte binde dem paa dig. Da følte jeg, at du vilde blive til Spot for Selstabet, og jeg ønskede inderlig, du ikke maatte blive Ronge. Jeg kunde ikke tænke paa at se dig gjort latterlig for din Faders Skyld, thi jeg ved, du deler ikke hans Mening om dansk og tysk. Ikke sandt, Hans, du vilde ikke taale, man sagde til dig, at du var tysk?"

„Jeg ved ikke ret, hvad det er at være thst, Karen! thi ingen taler med mig om sligt, uden naar jeg hører spottende Bemærkninger om Fader. Derfor gaar jeg helst af Vejen for alle. Vil jeg spørge Fader om et og andet i den Retning, faar jeg det Svar, at det forstaar jeg mig ikke paa; jeg skal kun passe mine Heste og min Plod; der er min Plads. Mens jeg saa har gaaet saa ene derude paa Marken, har kun én opfyldt mine Tanker. For hende vilde jeg med Glæde arbejde hele mit Liv og ikke bryde mig om andet i Verden, naar kun hun kunde saa mig kjær, som da vi vare Børn og legede sammen. Og ved hvert venligt Ord af dig, Karen, fik jeg nyt Haab i min Ensomhed, men nu kan jeg ikke længer holde den Ubished ud; jeg maa have et ja eller nej! — Karen, hvorfor græder du? Skal du bedrøve mig med et Nej, som du vel kan vide, vil knuse hele mit Fremtidshaab.“

„Jeg græder, fordi jeg holder af dig, Hans! Thi, om jeg end nu siger, jeg bliver aldrig nogen Mand's Hustru, hvis jeg ikke bliver din, saa er der dog meget i Vejen for, at vi to kunne sætte Bo. Først og fremmest maa du lære at leve for den Sag, hvis Forkæmper enhver Sønderhede bør være; du maa elske den Jane, som jeg omfatter med en dansk Piges hele Kjærlighed; og du maa med Mod og Kraft tilkæmpe dig en agtet Mand's Stilling i vor Fødeby. Alle maa de kjende dit Værd, som jeg kjender det.“

„Karen! Hvor du kan gjøre mig baade glad og bedrøvet paa en Gang! Du holder af mig, siger du, og dog vil du, jeg skal være anderledes,

end jeg er. Jeg synes, der er noget i mig, som ikke kan taale dette, selv ikke af dig."

"Nej, du skal netop være den, du er! Du skal være dig selv og ikke gaa i andres Ledebaand. Du maa bare se lidt ud ad, Hans, og følge med i vor store Livssag. Bliv ikke vred, fordi jeg gør dig opmærksom paa det. Jeg holder ikke mindre af dig derfor. Jeg ved kun, at det er nødvendigt, thi, naar jeg blev din Kone, blev det mange Gange min Tur at spørge, og din at svare; men da kunde jeg ikke nøjes med det Svar, at du kun kunde passe dine Heste og din Pløj, for du havde ikke lært andet."

"Skal da en Bonde kunne forstaa andet? Er det ikke nok, naar han kan arbejde og forsørge sin Familie?"

"Det er et stort Spørgsmaal, som jeg næppe turde svare paa, hvis jeg ikke havde fundet Svaret inde i mig selv. Jeg ved, at, hvad man ikke lærer at kjende, lærer man heller ikke at elske, og hvad man ikke elsker, kan man ikke let ofre noget for. Derfor tror jeg, at, som en Bonde elsker sin arvede Fædrenegaard, fordi han kjender denne Plæt og dens Værd, ligesaa skal han elske det Land, som han sammen med Brødre arvede fra Forfædrene. Og som han vilde forsvare den lille Gaard, naar en Nabo vilde røbe den, saaledes skal den fælles Arv, Fædrelandet, ogsaa forsvares, naar det staar i Fare. Da skal Bonden og den højere staaende være lige rede til at ofre Liv og Gods for det. Men saa maa de ogsaa begge have Kjendskab til Skatten, de skulle værges; og derfor maa Bonden have Øje og

Tanke for lidt mere end Plov og Heste, skjønt det visse er noget, han heller ikke maa forsømme. Men især i denne Tid er der saa meget, som den sønderjyske Bonde ikke maa forsømme: han maa holde fast ved den Sag, som alene kan sejre ved hans Udholdenhed."

"Seg ved ikke, hvor jeg skulde lære alt dette," sagde Hans, idet han rejste sig og saa alvorlig og bedrøvet paa hende; „men jeg ved nu, at jeg er fattig, og jeg skammer mig over, at jeg først føler det nu. Thi nu skal du vide, Karen, at, naar jeg gik midt i Rigdommen af frodige Marker og vidste, at det vilde blive mit alt sammen, da har ofte en Stemme i mig hvistet: „Derfor har du ogsaa Haab om at vinde Karen, for du kan byde hende gode Aar“. Og jeg lyttede saa gjærne til denne Røst. Men nu forstaar jeg, at min Rigdom ikke kan udfylde den Kløft, der er imellem os. Tungt er det for mig at sige det Ord, men jeg føler, det maa frem: vi to passe nok ikke sammen, Karen! thi en Bonde, som du tænker dig ham, er jeg ikke, og aldrig kunde jeg taale, at du saa ned paa mig. Saa hellere være helt ene og aldrig se dig mere! — Seg ved ikke, hvor jeg faar Styrken fra til at udtale det."

"Da ved jeg det, Hans," sagde Karen og rakte ham Haanden med et glædestraalende Blik. Det var første Gang, Hans havde vist sig rigtig som Mand lige over for hende. „Har jeg saaret dig med noget Ord, da give Gud mig et langt Liv til at vise dig, at det ikke var min Hensigt! Men giv du mig ogsaa Lov til at give dig et Bink,

hvorledes du skal lære „alt dette“, som du kalder det. Du skal bare vinde Frihed til at lære dig selv at kjende; du skal gjøre din Ret gjældende som den, der nu kan have din egen Mening om en Sag. Kraften dertil faar du fra den samme Kilde, hvor du fandt dine Ord til mig. Det var frænklet Vresfølelse, der talte. Men har du ikke tit haft større Marsag til at forsvare dig over for andre, end nu lige over for mig?”

„Ja, du har Ret! Hvor kunde jeg ogsaa blive vred paa dig! Men det var paa mig selv og hele Verden, jeg vrededes; jeg syntes, jeg havde ikke en eneste Ven, og at jeg heller ingen fortjente at have. Før, naar du talte til mig, var det altid et opmuntrende Ord; nu syntes jeg, det var en Bebrejdelse, fordi jeg ikke var som de andre. Tilgiv mig, Karen, at jeg troede saa dant om dig.“

„Ingen Bebrejdelse, men et inderligt, længe næret Ønske laa der i mine Ord, at du vilde bruge dine Væbner i Kamp mod den Skæbne, din Faders Sindelag har beredt dig. Thi, naar du jævnlig har følt Ydmygheder og Spot, da er det, fordi du har taalt det og veg til Side for Angrebene, der bleve faadere, jo mere du traß dig tilbage. Da troede man, at du ogsaa var thsi. Det er hele Grunden til din Ensomhed midt mellem dine Barndomsvenner, og det kan kun blive anderledes, naar du rejser bort en Tid og kommer hjem og værger dig mod ethvert nyt Angreb, enhver Mistanke, der rejses imod dig.“

„Men hvor skulde jeg gaa hen! Aldrig giver Fader Lov til, at jeg rejser.“

„Saa maa du selv tage dig Lov. Det er Begyndelsen til din Kamp. Du drager til et Hjem, som jeg kjender, og hvor man netop har Brug for dig, da Sønnen for Tiden er Soldat. Der vil du blive agtet som en ung Mand, der selv har en Mening, og du skal ikke gaa ud at pløje med den Bested, at du intet andet forstaar dig paa.“

„Men Fader bliver vred, han tilgiver mig det aldrig, jeg faar ikke hans Minde, og tør dog ikke handle derimod.“

„Da har du heller ikke mig saa kjær, som du selv vil tro, Hans! Thi vel elsker jeg dig og bliver aldrig nogen anden Mands Hustru, men min Ære som danskt Pige byder mig ikke at række Haanden til en Mand, der bærer Navn af Thyser. Jeg kunde aldrig give Fader en saadan til Svigersøn, selv om jeg ved, at du ikke er thyst, men jeg kunde heller aldrig binde mig til en Mand, der har større Frygt for sin Fader end Kjærlighed til mig, og som ikke har Vilje til at gjøre noget for den . . .“

„Karen, sig ikke mere!“ afbrød han hende. „Du skal faa Bevis for min Kjærlighed til dig. Tilgiv mig saa, at jeg et Øjeblik faldt tilbage til Frygten for andre. Jeg skal samle alt mit Mod og rejse ud i Verden, thi nu føler jeg, at det bør være saa. Jeg længe efter at blive anderledes end hidtil, thi du har Ret, jeg har taalt for meget, jeg har endog mange Gange i Stilhed grædt som et Barn, naar jeg ikke vidste, hvorledes jeg skulde forandre min sørgelige Stilling. Ingen sagde mig det, saaledes som nu du har gjort. Gud ske Lov, jeg har dig! Jeg føler ikke blot, at jeg ikke længer

er ene, men jeg føler en Kraft til at begynde et nyt Liv. Giv mig saa din Haand paa, Karen, at du bliver min Hustru, dersom jeg kommer hjem som en Mand! Løver du mig det?"

„Saa sandt din Fader til den Tid vender tilbage til sine Kammerater fra Treaarskrigen, og kæmper tro med dem igjen!“ sagde Karen dybt bevæget og lagde atter sin Haand i hans. „Det bliver en svær Sten at løfte af Bejen for vort Brudetog, men Vorherre kan løfte den alligevel. Der har du en af mine Dannebrogsløjfer; den gjemte jeg til dig i Gaar; lad den være dig et Pant paa min Kjærlighed og lær fuldt at elske dens Betydning, saa du en Gang kan kæmpe for den, som du nu vil kæmpe for Kjærligheden.“

Et Par Dage efter rullede en Vogn ud af Mikkels Jensens Gaard. Det var Daglejeren, der førte med Hans. Inde i Stuen sad Mikkels saa vred som en Tygler. Det var ham en Gaade, hvorledes Hans var bleven saa egenraadig og havde pakket sammen til en Rejse trods alt, hvad Faderen havde truet og skjændt. Han, som havde været vant til at herse over „Drengen“, sad nu magtesløs og ene i det triste Hjem. Han kunde slet ikke fatte Forandringen, og alle hans Følelser gik op i Brede.

„Her sidder jeg nu net i det med Forarsæden!“ tænkte han. „Hvordan faar jeg nu den lagt? Der kan dog ingen gjøre det saa godt som Hans, min dygtige Dreng, som jeg næsten havde faaet lært alt, hvad der hører til Avlsbruget, saa jeg rolig kunde lade ham overtage det hele en

Gang. Og saa gaar han hen og fordærver det alt sammen ved at løbe bort fra mig! Og hvem løber han desuden fra som en Røyster? — Karen! — Det er da sikkert, at, mens han er borte, kommer der en anden og snapper hende, den raskeste Pige i Byen, som jeg længe har længtes efter at saa herover og gjøre det lidt livligt for mig igjen, som da Mo'er levede. Det er dette, jeg har levet for i de sidste Aar, og saa skal Drengen rive det hele ned! Men han skal heller ikke have Lov dertil! Hvorfor lod jeg ham ikke hellere smage Pisten, end jeg lod ham kjøre. Gentes hjem skal han! — Ane!" raabte Mikkel, og Husholdersten kom løbende.

"Skynd dig og hjælp mig de andre Heste ud, og lad mig saa mit Tøj, jeg skal kjøre strax!"

Men næppe var Ordren givet, før en Skikkelse kom til Gyne bag Ane. Karen stod foran Mikkel og bød ham venlig Goddag. Han stod forbavset over det uventede Besøg, og da Ane spurgte, om han vilde have den graa Frakke, fik hun det Svar: "Bryd dig ikke om mine Sager!" som om hun, den uskyldige Pige, ogsaa havde hørt med til Sammensværgelsen imod Mikkel's Taalmodighed.

"Da er du aldrig kommen mere belejlig, lille Karen!" sagde Mikkel; "og dog, gid du var kommen et Par Timer før, saa kunde du have hjulpet mig at saa Hans til at blive hjemme. Thi har du hørt noget saa dumt, som at han tager ud at tjene, der selv har et godt Hjem, og saa oven i Kjøbet sætte mig i saadan Forlegenhed. Du vilde nok have staaet paa min Side, ikke sandt?"

"Det tror jeg ikke. Hans er vel nu saa

gammel, at han maa have et Raad for sig selv, og jeg tror, enhver har godt af at komme lidt ud i Verden en Tid. Dig vil jeg imidlertid raade at faa en paalidelig Tjenestekarl, der kan gaa i Hans's Sted saalænge."

"Ja, hvor faar man det, Karen? Du kan slet ikke tænke dig, saa dygtig Hans var af sin Alder. Jeg faar aldrig nogen som ham! Altid var han søjelig, men nu, hvor ærgeligt er det ikke, at han nu sætter sig op imod sin Faders Vilje og drager til fremmede, hvor man oven i Kjøbet skal være angst for, at han bliver holdt for Nar, da han er saa ung og slet ikke er vant til at komme ud iblandt Folk."

"Hust dog paa, Hans er ikke et Barn, men en Mand, fyldt sine 25 Aar. Lad ham prøve Aræster lidt med Verden! Det skal være saa sundt at øve sig i den Alder. Og vel har du som Fader Grund til at være vred paa ham, da han satte sig op imod din Vilje, men naar han om et Aar kommer hjem igjen, munter og glad, og fortæller, at dejligt er det at være ude, men dog mest, fordi man saa finder det allerdejligst her hjemme; og han saa beder Fader ikke at være vred, da han nu med Livslyst og Taknemlighed vil gjøre alt for at opmuntre og glæde ham, saa, Mikkel, ved jeg nok én, der ikke kan modstaa en Bøn om Tilgivelse."

"Hvor du dog er en lille Skjælm, Karen! Du kan altid faa en god Side vendt ud paa Tingene, selv om de ere nok saa røbruskende gale. Det siger jeg dig ogsaa, at, hvad du end bad mig om, tror

jeg ikke, jeg kunde nægte dig det; men mon du saa ogsaa kunde opfylde en eneste Bøn af mig?"

„Det kommer an paa Bønnens Beskaffenhed, Mikkel. Jeg vil gjøre, hvad der staar i min Magt i denne din Ensomhed, og, da jeg hørte om Hans's Rejse, kom jeg for at spørge dig, om jeg ikke skulde se her over en Gang imellem om Aftenen og læse lidt højt for dig, naar Tiden bliver dig lang.“

„Og det vilde du gjøre uden at bryde dig det mindste om, hvad Folk vilde sige?“

„Jeg mener, at man ikke skal gjøre sig til Slave af Folks og Pers Mening, naar Vorherre giver os Lejlighed til at gjøre en lille Smule godt; og det vilde vist være godt for dig, Mikkel, at saa lidt Selskab og Opmuntring.“

„Ja, det er som talt ud af mine egne Tanker. Du er den eneste, min Pige, der kunde bringe lidt Livlighed ind hos mig. Det passer ogsaa med min Bøn, thi den gaar ikke ud paa mindre, end om du vilde flytte her ind til os for altid og gifte dig med Hans. Han er en rigtig god og dygtig Karl til sin Gjerning og holder sikkert ogsaa meget af dig, selv om han ikke har haft Mod til at sige det. Jeg er vis paa, du kunde saa al Ting med ham, som du vilde, naar du blev hans Kone; og hvor vilde det ikke være en Lykke for mig at have dig hver Dag at tale med om al Ting. Du er den eneste i hele Omegnen, jeg kunde tænke paa at have til Svigerdatter. Hvad mener du om det, Karen? Kunde du endog gjøre saa meget for mig?“

Karen stod overrumplet ved dette ligesfremme Frieri. Hun følte, at ved Mikkel's Ord blev der

givet hende et Vink til at begynde den Kamp, for hvis Skyld hun var kommen. Nu havde hun Ret til at udtale sig, og dog blev hun angst, thi hvorledes skulde hun, den unge Pige, kunne sige en gammel Mand rent ud, hvor svært han havde fejlet? Hun havde tænkt sig, at hun lidt efter lidt ved Læsning og Samtale kunde faa Sjelen brudt. Men hvad skulde hun nu strax svare Mikkel? Verlig sige ham sin fulde Mening endnu i Dag? Det blev nok det bedste.

„Det var en mærkelig Bøn, Mikkel, og til at svare paa den kunde man vel nok behøve lidt Betænkningstid, men ét vil jeg sige strax: der maatte ske en stor Forandring her, før jeg kunde flytte ind som Hans's Kone.“

„Ja, det kan du stole paa! Jeg har ogsaa tænkt, min Pige, at hele Huset skal rives ned og bygges op igjen rigtig efter det nye; for det skal være et Hjem, du flytter ind i, som der ikke er set Mage til i hele Sognet. Ogsaa Haven skal forandres; men hjælp mig nu rigtig at udtænke, hvorledes alt skal være. Tror du ikke, at Haven maa udvides noget?“

„Jo, det maa den sikkert, for der skal være saa megen Plads i den, at der uden for Vinduerne kan blive en stor rund Græsplet, i hvis Midte en høj, hvid Flagstang maa rejses, til et Vidne om, at her lever Folk, der haabe paa Dagen, da Dannebrog kan hejSES paa dens Top.“ — — —

„Hm, hm! Det var nu noget galt noget, Karen!“ sagde Mikkel og tog sin laadne Hue af, som om det blev ham for varmt. „Det maa vi

højest lade være at tale om, til du er kommen her over, saa vil du nok indse . . ."

"Nej, det er noget, som vi to maa være enige om, før jeg kan flytte her ind! Vi maa tale meget om den Sag, Mikkel!"

"Men det forstaar du dig ikke paa, Karen! Du er alt for ung til at tale med om Politik, og det skulle Kvinder ikke have med at gjøre."

"Ja, er jeg for ung til at tage Del i den bedste og helligste af vore Sager, den, som Sønnerjyden har at leve for, saa er jeg ogsaa for ung til at være Husmoder. Den Stilling er alt for ansvarssfuld for et Barn. Men dog, Mikkel Jensen, maa jeg i Dag spørge dig, hvorfor blev du utro imod vor Sag? Du er jo dog en Sønnerjyde som alle vi andre?"

"Karen! Ti stille, tal ikke til mig om saadant noget. Det Spørgsmaal . . ."

. . . "Vil du ikke svare et Barn paa. Ikke sandt, Mikkel, det var jo dette, du mente. Nu vel, saa vil jeg da selv svare for dig, men først gjøre dig opmærksom paa, at man af Børn maa høre mange Sandheder uden at vredes paa dem. Tænk saa selv over bag efter, om ikke jeg dog nu taler Sandhed. — Du har nok glemt, at du er Sønnerjyde, og Jakob Madsen bliver ved at lokke dig bort fra alt, hvad der kan minde dig derom. Du har ikke rigtig fra først af forstaaet at værge dig mod den Fare, der ligger i at lytte til en Løgn, blandet med en Smule Sandhed. Man har prædikaet for dig om den uundgaaelige Skæbne, som et Folk maa underkaste sig, naar det er blevet voldtaget af en

stærkere Magt, og man har talt op og ned om den rette Øvrighed, som man skal adlyde. Det kan lyde saa gudsfrygtigt, naar man da helt glemmer at gjøre opmærksom paa, hvorledes vi fik denne Øvrighed, og hvordan vi kunne slippe den igjen og komme tilbage, hvor vi høre hjemme. At Tyfterne nu have Magten, det er Sandheden i Prædikenen, men at de skulde have Ret til at beholde den, er den store Usandhed, som ingen Sønderlyde maa lade sig paa-liste, naar han vil gjælde for en ærlig og hæderlig Mand."

"Karen, hvor tør du tale saa! Det er jo kun taabelig Snak, hvorved du i højeste Grad fornærmer mig," sagde Mikkel næsten vredt.

"Saa forklar mig da, hvorfor det er taabelig Snak, eller sig mig en gyldigere Grund, hvorfor du blev tyst og glemte de Dage, da du gik med i Skaren, som vilde værne om gamle Dannevirke og kæmpe for Sønderjyllands Frihed, glemte den Begejstring, som du dog maa have følt, da du vendte hjem som Sejrherre og stod i Rækkerne, der modtog Danmark's jublende Tak. Har du revet det Baand itu, der den Gang knyttede dig til det Land, for hvis Skyld du satte dit Liv i Bøve?"

"Tal ikke om Fortiden, Karen! Nu er alt anderledes," sagde Mikkel lidt mindre haardt end før.

"Nej, ikke alt er forandret, Mikkel! Der kom vel et bedøvende Slag over Sønderjylland, som fik tusende Hjerter til at bløde; men mon det med det samme slog hver dansk Følelse ihjel i dit Bryst, saa der ikke efter Slaget var noget, der rejste sig med dobbelt Styrke til Kamp for vor Frihed?"

Døde Fædrelandskjærligheden under den første strænge Prøvelse? Jeg tror det ikke. Du maa dog kunne minde din Ungdomstid og din Barn-domstid, da du lærte, hvorledes Danmark frelste fra mangel Fare, og af disse Minder maa du kunne hente Haab og Mod til at tage Kampen op paany. For vi har Lov til at haabe, den Ret gav jo Frigfreden os."

"Men det kommer aldrig, Karen! Den Fred bliver aldrig udført, thi hvorfor venter man ellers saa længe? Den kan slettes med et Pennestrøg ved den første den bedste Lejlighed, og hvad have vi saa for alle vore Forhaabninger? Det Slag kan ogsaa komme en Gang, og det var nok bedre, om lidt flere vare forberedte paa det og i Tide bøjede sig for Overmagten."

"Nej, sig ikke det, Mikkel, som om vi alene byggede paa et menneskeligt Løfte, thi, selv om dette skulde brydes og al Folkeret krænktes, fordi vi ere saa lille et Folk, hvis Livssag ikke lægges i Menne-skenes Vægtstaa, saa vide vi dog, at vi have en Herre over os, som er større end den stærkeste Stormagt paa Jorden. Han kan løse, hvad denne vil binde, og for ham er intet Folk for lidet, naar bare det vil bide paa hans Time, bide paa den Stund, da han finder det prøvet nok og modent nok til at tage imod den Lykke, han gemmer til os, og som vil fylde enhver paa den Dag, da det hedder: „Nu ere vi atter danske!" Lad os aldrig glemme Vorherres Hjælp, men trøste os med:

„Vi endnu har det bedste tilbage:
det laa gjemt hos den gamle af Dage."

„Sa, lille Karen, du tror nu paa Mirakler, som jeg kan forstaa. I gaa og drømme om de gamle Tider, og I blive næsten overtroiske med det samme, men I ville vaagne med Forsærdelse, naar Øvrigheden bliver fjed af at tage det med det gode og kommer med Magtsproget. At vi ved et Under skulde blive frie igjen, faar ingen mig til at tro, dertil har jeg set for meget i Verden,“ sagde Mikkel i en halvt medlidende, halvt spydig Tone. Da Karen rørte ved Ungdomsminderne, var der noget, der begyndte at tale hendes Sag i Mikkel's Bryst, men da hun indrømmede, at Stormagterne kunde overse et lille Folks Følelser, traadte hele hans Selvlogskab og alle Jakob Madsens Bevisførelser atter levende frem for ham. Han var den ældre, erfarne Mand, som ikke maatte stryge Flag for en ung Pige; hun maatte bringes til at godkjende „Fornuften“ i hans Tanker fremfor den Følelse, som gav hende Haab om en Fremtid lig Fortiden. Men den overlegne Medlidenhed og Spot, som laa i hans sidste Ord, bevirkede kun, at Karen tabte Taalmodigheden og rejste sig, vredere end hun nogen Sinde havde været, i det hun sagde:

„Du skulde være den sidste til at tvivle om Mirakler, Mikkel! thi sig mig, om der ikke netop skete et saadant, da Tyfterne vandt Sejr over Mikkel Jensen, trods al hans Tapperhed i de unge Dage, saa han fra gammel dansk Soldat blev en Hjemmethyster. Og ikke det alene, thi du kan endog spotte over Troen paa Vorherres Hjælp mod den stærke, og det uagtet du tror at følge hans Bud ved at underkaste dig den Øvrighed, han nu har

givet os. Tror du da, det kun er Tyfterne, han vil hjælpe, men at han ikke skulde kunne hjælpe ogsaa os til vor Ret. Det føler enhver ærlig dansk Sjæl, at vort Fængenskab kun er en Prøvetid, ikke et Fængsel for al Tid. Spot kun med denne Følelse, hvo der vil! Den bliver ikke mindre levende derved, men den styrkes ved enhver ny Smerte, vi maa taale. Dog, Hadet til alt Tyfteri bliver ogsaa større med det samme, og derfor, Mikkel Jensen, kan den danske Pige ikke komme her oftere. Hun kom her i Dag i den Tanke, at der endnu var en lille Gnist af gammel dansk Ære hos dig, naar man rigtig fik dig undersøgt til Bunds, men hun indser nu, at du godvillig sætter Foden paa den Fane, du en Gang kæmpede under. Saa Farvel! Nu ved du, hvorfor Karen ikke kommer igjen."

"Karen!" raabte Mikkel og ilede ud efter hende, men hun var allerede borte.

Hun troede, at det nu var bedst at lade ham ene med hans Samvittighed en Tid, for om han saa ikke skulde komme til Klarhed over sin Fejltagelse, efter at hun med saa rene Ord havde mindet ham om den. Mikkel maatte ikke fristes til at tale imod sin Overbevisning, blot for at saa hende til at sige Hans Ja. Det var ikke det ydre Skin, hun vilde vinde, for at hun uden Skam kunde blive Hans Jensens Brud, men hun haabede at bringe den gamle til sand Erkjendelse af hans Uret og til at angre den, saa han atter af et ærligt Hjærte sluttede sig til sine gamle Venner og Landsmænd.

Med dette Haab gik Karen nu ved sin Gjer-
ning i Fædrenehjemmet. Undertiden kunde vel den

trykkende Tanke komme over hende, om det ikke var Synd, at hun havde givet Hans Haab, thi dersom nu Mikkel alligevel ikke vilde ombende sig, kunde hun jo dog umulig blive hans Søns Brud. Men Breve fra Hans gave hende atter nyt Mod og Haab til Fremtiden; thi den, som elsker og elstes, kan vistnok ikke finde Fremtiden ganske mørk og haabløs. Tilmed sporedes der en saa stor Forandring hos Hans, siden han var bleven løst af det strænge Baand i Hjemmet, at hun med Glæde saa Guds Belsignelse over denne hendes første lille Mission, og saa skulde hun vel ogsaa have Tillid til ham i alle andre Kampe.

. . . „Hvor dog enhver Ting forekommer mig forandret!“ skrev Hans. „Ikke alene de fremmede Omgivelser, men hele mit Syn paa Livet er et helt andet end før. Der er noget, der driver Arbejdet frem; jeg føler mig lykkelig ved hver en Time og betragter hver Dag som en Belsignelse. Det er vel nok dette, Karen, at jeg ved, hvor rig jeg er bleven, da jeg vandt den Pige, der er mig mere værd end alle Jordens Skatte, og at jeg nu kan arbejde hen til at blive en værdig Husbond for hende; men jeg føler ogsaa, at jeg skal stræbe at blive mig selv værdig, saa jeg ikke bliver en Rastehold for andre. Jeg har været en underlig en, da jeg gik der hjemme, og det undrer mig kun, at du, Karen, kunde fatte saa stor Hengivenhed for mig, at du vilde vække mig af min Sløvhed til et helt andet, rigere og kraftigere Manddomsliv. Det var dine varme Ord, der kaldte mig til Bevidsthed om, at man har noget andet at leve for end at

gaa bag Bloven og regne ud, hvor meget denne Alger kan give til næste Aar. — Jeg har læst de Bøger, du gav mig om Treaarskrigen, og jeg maa tilstaa, at i Begyndelsen syntes jeg, det var forfærdeligt, hvad en Soldat maa gaa igjennem. Men, som vor gamle Husbond her siger, at Ruglerne gjorde mest Spektakel den første Gang, man hørte dem, saaledes gif det ogsaa mig med Læsningen; thi da jeg havde læst om de første Slag, fulgte jeg ikke alene Soldaterne med Beundring for deres Mod, men med Begejstring for deres Daad, og jeg følte, at hvis den Tid kom igjen, maatte ogsaa jeg med at vove noget for Hjemmet. Det er ikke alene de glimrende Sejrsdage, der have fyldt mit Hjærte med Stolthed; jeg har ogsaa læst om Dybbølstillingen i sidste Krig, og det er vist, at Soldaten ogsaa der viste et Mod, som fortjener at hædres. Du maa nu ikke kalde mig umandig, naar jeg tilstaar, at da jeg havde læst om Dybbølsskanserne og alt, hvad der var ofret for at holde Dannebrog saa længe som muligt paa deres Top, og det netop traf at være Kongens Fødselsdag, saa Flaget vajede her ude i Haven, saa gif jeg ud og stod under det og græd store Taarer. Det var, som Brystet var fuldt af Følelser, der ikke kunne beskrives: Bæmød over de tapre, der kæmpede forgjæves, Sorg over at Dannebrog er strøget i mit eget Hjem, og dog ligesom en Glæde blandet i Sorgen. Thi, naar jeg saa op til den gamle Fane, forekom den mig som en kjær Arv efter de faldne Brødre, hvilken jeg skulde stærme mod videre Forhaanelse af fremmede. Da kom dine Ord mig i Hu: „Lær fuldt at elske

dens Betydning, saa du med Haab kan kæmpe for den"; og jeg følte, at Dannebrog sandelig har en stor Betydning."

Smidlertid gik der Uger og Maaneder, uden at Karen hørte noget fra Mikkel Sensen, men med Glæde lagde hun Mærke til, at Jakob Madsen kun sjældent ærede Byen med Besøg. Deraf spaaede hun sig meget godt. Men gaa over til Mikkel igjen, kunde hun ikke; hun havde jo sagt, at hun ikke kom i Hjemmetsfærens Hus mere, altsaa, saa længe Mikkel ikke var kommen til hende og havde frigjort sig for det Navn, kunde hun intet gjøre.

Da var det en varm Sommerdag, at hun gik ude mellem de frodige Kornmarker og glædede sig ved Synet af den Belsignelse, hun alle Vegne skuede. Og som hun gik der, kom hun til et Par smaa Lam, der nylig vare komne paa egen Fod i Verden, da de vare tagne fra Moderen og satte i Tøjr, en Stilling, der ikke var nær saa morsom som at løbe frit fra Moderen til Kløvermarken og tilbage igjen. De havde været urolige og vare komne i Snare i Tøjret. Karen vilde hjælpe dem løs, men det var en langvarig og vanskelig Sag, og da hun en Gang saa sig om efter Hyrdebreen for at falde ham til Hjælp, blev hun ikke lidt overrasket ved lige i sin Nærhed at se Mikkel Sensen, der kom rast hen imod hende.

"Goddag, Karen!" raabte han, "fikken et dejligt Vejr vi har i Dag!"

"Ja, det var det, der narrede mig ud; jeg længtes efter at se Kornet og Græsset, og saa fandt jeg de to Lam i Snare. Jeg vilde saa gjerne

hjælpe dem, men det ville de slet ikke forstå og blive kun vilde og uregerlige over det."

"Ja, du er en Pige med Hjærte til at hjælpe, hvor det gøres nødigt. Hold du nu paa Lammene, saa skal jeg rede op imens. — Jeg kan ellers hilse dig fra Hans; jeg har i Dag haft Brev; han skriver saa muntert, at til næste Aar kommer han hjem til mig igjen og sætter Ploven i Gang. Jeg kan nu næsten forstå, at du havde Ret i Vinter, da du sagde, han havde godt af at komme lidt ud, thi der er kommet langt mere Liv i ham. — Du kan jo komme med hjem og læse Brevet, lille Karen."

"Ja, hvis jeg blot kan faa Tid," svarede hun med et forstøende Blik paa Mikkel, som han tildels ogsaa nok forstod, thi han vedblev:

"Du ser paa mig, Karen, og du tænker vel, at jeg er vred paa dig, fordi du var saa stræng imod mig i Vinter. Men det er jeg ikke; jeg har tænkt meget over dine Ord og fundet, at du dog nok havde nogen Ret."

"Er det sandt, Mikkel!" udbrød Karen og slap Lammene, der løb bort, det bedste de havde lært; "er det virkelig sandt, at du ikke mere vil være tyst!"

"Hm! Naa, ja, det er, som det er: tyst er jeg just ikke. Jeg tror nok, jeg er ingen Ting, for det er ikke godt saadan at skifte Mening saa tit. Det var nu denne Jakob Madsen, der altid talte saa godt for sig, at man maatte tro, han havde Ret, indtil jeg en Dag sagde det samme til ham, som du havde sagt til mig. Da fjørte han helt fast, og nu kunde jeg nok forstå, det var bare Skryderi

det hele. Vi kom op at stjændes saa smaat, og jeg syntes igjen, det var som i de unge Dage, da jeg sloges med Tyskerne, hvad du jo havde mindet mig om, og jeg vilde nu ikke vige, men holdt mig ved dine Paastande, Kæren, som han ikke kunde gjendrive. Han kom rigtig nok igjen og lod som ingen Ting, men jeg havde tabt Tilliden til ham og saa alt mere, hvor falsk han var. Det endte da med, at vi bleve uenige, og jeg lod ham forstaa, at han ikke skulde komme tiere."

"Og hvorfor kom du saa ikke og fortalte mig det?"

"Jeg er ikke velkommen i din Faders Hus, og saa er det ikke godt at gaa ind. Hvad skulde jeg ogsaa sige til din Fader?"

"Du skal gaa ind og række ham Haanden og spørge ham, om han til næste Avertal vil bestille „Dannevirke" til dig; og har du først sagt saa meget, saa indestaar jeg for, at Fader ikke skal lade dig i Forlegenhed med, hvad du videre skal sige. Han vil blive saa glad! Og ved næste Balg vil hele Byen med Stolthed erfare, at der ikke er en eneste tyst Stemme i den. Thi nu vil du jo stemme paa dansk?"

"Ja, det kan jeg gjerne, hvis du tror, det kan hjælpe noget, men jeg vil se det først."

"Nej, du er ingen rigtig dansk Sønderjyde endnu, Mikkel! Thi en saadan tror det uden at se. Haabet dør ikke hos ham, men det skal ogsaa nok blive levende hos dig. Naar du bytter de tyste Blade med „Dannevirke", og naar du kommer til at tale med dine gamle Kammerater fra Krigen,

vil du komme til at se al Ting fra en helt anden Side. Og jeg vil synge for dig de kjære gamle Fædrelandsfange fra Danmarks Sejrsdage, og de nye fra dets Trængselsaar, hvori der er Haab, og ved hvilke man ligesom kan synge al den knugende Følelse bort, som kommer over én ved Tanken paa disse Tider."

"Men er det ikke galt med al den megen Sang, Karen? Kan det ikke let føre til lutter Indbilledninger, som aldrig ville blive til Virkelighed?"

"Jeg tror ikke, at Sangen fører os tilbage til Danmark; men jeg ved, at det kan forføre den lange Ventetid at synge. Og naar man tænker alvorlig over Sangens Ord, kan Haabet ligesom faa ny Næring. Vist er det, at, have vi ikke Lov uden for Hjemmet at tale med om Ret og Frihed, saa kan dog en god dansk Sang inden Døre bære Vidne om, hvilket Hjærtelag der her har hjemme."

"Ja, det kan gjerne være, at de, der holde af Sang, kunne føle sig opmuntrede ved den, men jeg har nu ingen Sans for saadant noget."

"So saamænd har du saa, Mikkel. Kan du ikke huske, hvor vi sang for dig, mens vi vare Børn, Hans og jeg: „Rosen blusser alt i Dana's Have". Da sagde du altid, at man ret følte, hvor kjært det lille Danmark var en, fordi det var vort eget Land, og at man maatte føle Stolthed over al den Rigdom, som Digteren viste, at vi ejede. Sig saa, at du ikke har kunnet føle dig henreven af Sang. Og tror du ikke, det vilde skurre forfærdelig i dine Øren, hvis nu nogen kom og sang om Sønder-

jylland som Preussens Have. — Uh! Hvor det lyder æfekt! — Jo, du skulde nok endnu kunne skjønne imellem de gode og de flette Sange; og af de gode vil du faa nyt Haab om, at der kan vindes en Sejr igjen, naar vi kun alle holde sammen og holde ud, og — saa vi bare ville tro paa Vorherres Hjælp.“

„Ja, du maa have Ret, Karen, det føler jeg nu ved hvert Ord, du siger. Men hjælp mig allerstørst at bede Vorherre om, at jeg maa fatte rigtig Tillid til ham, saaledes som du. Jeg trænger til det; man bliver saa selvflod, naar man bliver gammel. — Lad os nu gaa hjem til din Fader.“

„Hvad gaar der af Mikkel Jensen?“ sagde Postbudet en Dag til Søren Sepsen, han vil ikke længer have de tykke Blade, og i Dag har jeg været hos ham med „Dannevirke“.“

„Ja, han er bleven et helt andet Menneske og har igjen sluttet sig til os andre, medens hans tykke Ven, Jakob Madsen, nok har faaet Løbepas. Vi sagde ham Sandheden i Vinter en Gang; det har hjulpet paa ham, saa det var dog godt, at han kom med til det Gilde.“

Der var ualmindelig stor Glæde i Landsbyen, men heller ikke saa lidt Selvtilfredshed over den uventede Vending, som Mikkel's Sindelag havde taget. Enhver var tilbøjelig til at tro, at enten dette eller hint Ord fra ham havde flaaet ned i Mikkel's sovende Samvittighed og havde vaakt hans Fædrelandskjærlighed til nyt Liv. Men deri toge de ellers saa brave Bønder fejl. Deres Forbitrelse

mod alt thst gjorde, at de ilskendede bruste op imod Mikkel, da han saa ubetænsomt begyndte at drive Handel med den thste Studespranger. Der faldt drøje Haansord, hvorover Mikkel blev ærgerlig og gjenstridig, saa han helt lukkede sig ude fra de gamle Venner. Og netop derved fik den fremmede en gunstig Lejlighed til at føre ham dybere ind paa det fejle Spor, hvor han glemte Fortiden, da enhver Møst, som kunde minde ham om den, kun kom til ham i en spottende Tone. Men saa kom Karen; ikke med tvetydige Hentydninger til hans Bildfarelse, men med klare Ord kaldte hun frem de gamle Minder, som laa i Dvale hos ham, og aabent og ærlig viste hun ham hans Fejl, men tillige, hvorledes han kunde gjøre den god igjen, og hvor han skulde søge Hjælpen. I al den Tid mellem den første og den næste Samtale med Karen havde han tænkt meget over hendes Ord, og de vaagnende Minder talte hendes Sag, naar han sad ene der hjemme. Han indsaa da sin store Uret, men kunde ikke rigtig finde Vejen hjem igjen til den danske Lejr, før Karen atter førte ham fremad og opad til Vorherre, til at søge Hjælpen i Tro paa ham.

Alt dette vidste Mikkel meget godt selv, og han kunde kun vedblive at ytre sin Taknemmelighed til hende, men hun svarede: „Nej, Mikkel, lad os begge takke Vorherre for alt, du, fordi du har fundet dig selv igjen, og jeg, fordi han brugte mig som et Redskab dertil. Thi var jeg ikke den Kvinde, som Hans og du holde af, vilde mine Ord aldrig have fundet Vej til dit Hjærte. Du vilde foragtelig have vendt mig Ryggen og sagt, at en Kvinde ikke

skulde blande sig i Mændenes Sager. Thi for det første kunne vi kun taale at høre saadanne Sandheder af dem, som vi elske, og for det andet, hvad er en Kvinde, hvor hun ikke er elstet? Kjærligheden er hendes eneste Magt. Men den gjælder det ogsaa om, at hun ikke misbruger. Hun maa kun sige, at det skulde saadan være, og saa lade Manden selv komme til Erkjendelse af, „at det skal saadan være.“ Hun maa altid mindes, at hun er Kvinde, mens han er Mand.“

Det havde atter været Vinter og var blevet Vaar igjen. Paa Mikkel Jensen's Mark gik Hans bag Ploven og sang omkap med Lærken. Han var frejdig og munter ved Arbejdet, som en ung Bondesøn skal være. Folk i Byen bleve forsonede med den Tanke, at Karen var hans Fæstemø; thi, da Rygtet først fortalte herom, blev hun dømt meget, meget strengt: „Harde Hans ikke været Arving til Mikkel Jensen's Gaard, havde han nok heller ikke blevet det til Søren Jensen's Datter“; og: „Hvem skulde have troet det om Karen, at hun for Gaardens Skyld vilde have en Mand, som hun ingen Agtelse kunde have for, siden han stod saa langt under hende i Udvikling og Forstand“. Saaledes blev der talt, men da Hans kom hjem, tav disse Stemmer. Han var nu ikke den, der drog sig bort, og Forandringen med Faderen gjorde tillige, at han optraadte med langt større Frimodighed blandt Barndomskammeraterne, saa han snart havde tilkæmpet sig den Agtelse, han fortjente.

Mikkel Jensen havde imidlertid travlt med at

se til med Haandværkerne; thi nu var hele Huset rebet ned, og der byggedes paa et nyt, smukt Hjem til Karen.

Og saa kom Dagen, da der skulde være Bryllup. Hele Byen var med, saa det var en lang Vognrække, der rullede hen ad Landevejen til den nærliggende Kirkeby. Naar Skaren nærmede sig en Gaard ved Vejen, kom et spejdende Hoved først til Syn, som saa frem og tilbage, og, var man saa vis paa, at der ingen Pikkelhue var i Nærheden, kom et Dannebrog til Syn i Døren, just som Brudevognen førte forbi. Men saa maatte det igjen ind i Kisten, hvor det blev skrindlagt til bedre Tider. En Bonde-
mand fik dog den Tanke, at alle Kisters og Skabes Indhold kunde have rigtig godt af at blive udlustet. Det blev da hængt ud med Dannebrog i Midten, saa snart Bryllupsvognen kom. Men det gik ikke ubemærket hen, og da han blev indstævnet, hjalp den Forsikring ham ikke, at det gamle Flag ogsaa kunde trænge til at lufte sig lidt; for han maatte alligevel ud med den idømte Bøde.

I Mikkel Jensens Gaard var der livligt ved det festlige Bryllupsbord. Ingen tænkte paa, at det var den forhen saa foragtede Hjemmethyster, der nu saa glad udførte Værtens Pligter, ja endog selv sang med ved de Sange, som godtgjorde, at det var et danskt Selskab, der holdt Fest. Og da man havde sunget en, hvori det lød:

„Har vi end tilbage
mangen bitter Skaal,
som af tunge Dage
give bredfuldt Maal;

dog skal Fjenden vide,
vi kan holde Stand
i den Kamp, vi stride
for vort lille Land."

Da rejste Mikkel sig og sagde: „Saa tøm et Glas med mig, mine Venner, at vi maa holde ud, og at vi maa vinde Sejr i Kampen! Lad mig med det samme takke eder, fordi I have glemt, jeg en Gang var kommen bort fra Troen derpaa; og saa skulle I nu vide, at det var Aaren, der lærte mig at gribe Troen igjen. Denne Skaal tømmer jeg paa Sønderjyllands Frihed og paa Haabet om, at det maa eje mange Piger som hende."

Og der istemtes et jublende Hurra for Skaalen. Gamle Søren takkede for den Ære, Mikkel viste hans Datter ved at stille hende som Mønster for de sønderjyske Piger:

„Vi se hende nu, som hun er i vore Døne, men den Alvorstid, vi leve i, har sikkert født mange Kvinder, hvem lignende Ære kunde tilkomme. Og dig, Mikkel Jensen, vil jeg hermed kundgjøre alle dine gamle Kammeraters Glæde over, at du fandt hjem til os igjen. Hvad der ligger bag ved os, fra de sidste Aar, er glemt, og du er igjen vor danske Ven som i gamle Dage, da vi stode Side om Side og bankede Tyskerne af. Nu have vi atter en Kamp, hvori vi alle skulle holde sammen, og hvor Vaabnene ere Haab og Udholdenhed i Steden for Sabel og Bajonet, og vi skulle vise, at disse Vaaben hverken ved Magt eller List kunne fratages os."

Og udenfor, midt i den store runde Græsplet i Haven, knejsede en høj, hvid, men tom Flagstang.

Den hørte med iblandt Mikkels Brudegaver til Karen. Og den staar der endnu i Hans Jensens Have og venter lige saa taalmodig paa den Dag, da Dannebrog kan hejSES paa dens Top, som Beboerne indenfor, — et Syn, der vil bringe Oldingen som Barnet til at juble med en Følelse, som ingen, slet ingen kan forstaa, der ikke har prøvet at skjule Dannebrog som forbuden Vare, ikke har prøvet Trykket under Ornebanneret, der Aar efter Aar bliver tungere at bære, alt som Ydmøggelserne og Lobene strænges, alt som Magtsproget lyder højere: „I skulde, thi vi ere Herrer, og I uden Indsigelse Trælle!“ Men saa længe vi kunne haabe, er Sejren vis til sidst, har en gammel dansk Broder sagt, og — vi kunne haabe.

I Karens Hjem vore tvende Smaabørn op, en Dreng og en Pige. Hun lærer dem at synge de gamle Sange, der forhen lød i hendes Barndomshjem, og hun lærer dem at elske Danmark som deres rette Fædreland. Den lille treaars Dreng siger nok saa kjæft de vel bekjendte Ord: „Vi ere danske, og vi ville vedblive at være danske!“ — Endnu forstaaer han ikke deres Betydning, men den Tid kommer, da Barnet staar som Mand, og da skulde Tyfterne saa at kjende, at den sønderjyske Kvinde stadig til Nrven, hun giver de smaa, søjer Bevidstheden om, at Sønderjylland var og er og vil vedblive at være dansk.
